

Til partiene i Oslo

Oslo, 22. november 2022

Innspill til programprosessen

Følgende hovedtemaer er viktige for FNF Oslo og våre tilsluttede organisasjoner. Vi har listet opp de viktigste momentene, men går ikke i detalj på hvert tema. Bare ta kontakt hvis dere ønsker å få noe mer utfyllende tilsendt!

Bærekraftig arealbruk

Ifølge FNs klimapanel (IPCC)¹ og FNs Naturpanel (IPBES)² påvirker mennesker 70% av landjorda med dyrking av jord, hogst, utbygging av boliger, fritidsboliger, næring og infrastruktur. For å stanse tapet av naturmangfold, samt bremse den globale oppvarmingen, må forbruket av areal stoppes. Ved å føre arealregnskap opp mot vedtatt arealbudsjet, kan vi oppnå arealnøytralitet³, og få kontroll med arealendringene.

Inngrepene gjøres stykkevis og delt, og medfører at både naturmangfoldet og friluftslivet settes på prøve. Det er viktig å ta hensyn til dette i egen planlegging, samt påvirke planprosessene, slik at disse overordnede hensynene overholdes. Vi ønsker at følgende punkter inkluderes i programarbeidet:

- Etablere og bruke arealbudsjet og arealregnskap. Sikre bærekraftig arealbruk med sammenhengende økosystemer.
- Etablere en helhetlig strategi for arealbruk og følge opp regionale bestemmelser i kommunale planer.
- Hindre bit-for-bit nedbygging av naturen og se sammenhengene mellom arealene på tvers av kommunegrensene – økt interkommunalt samarbeid.
- Få langsiktige byggegrens inn i regionale og kommunale planer.
- Beskytte nærnatur, strandsonen, markaområder, myrer, fjellområder og matjord fra ytterligere nedbygging.

Oslofjorden

Oslofjorden er et område under enormt press – til sammen 32 kommuner med 1,6 millioner mennesker grenser til fjorden. De viktigste utfordringene for Oslofjorden og strandsonen opptil 100

¹ <https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/klima/fns-klimapanel-ipcc/>

² <https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/arter-naturtyper/Naturpanel-ipbes/>

³ <https://www.sabima.no/et-arealnøytralt-norge/>

meter, er befolkningsvekst og press på arealbruk i strandsonen, forurensning fra jordbruk og avløp, økt båttrafikk og fiske. I tillegg kommer endringer i klima som påvirker økosystemet.

For å nå de målene som er satt i “Helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv⁴”, er det nødvendig å følge opp tiltakene som er foreslått i planen, og også her være en pådriver for helhetlig planlegging og interkommunalt samarbeid. Vi ønsker at følgende punkter inkluderes i programarbeidet:

- Jobbe for å stoppe forurensning og forsøpling.
- Stoppe bit-for-bit nedbyggingen av strandsonen – 100-metersbeltet.
- Bevilge midler til restaurering, opprydding og bekjempelse av svartelistede arter.
- Sikre arealer med tanke på naturmangfold og rødliste arter.
- Sikre allmenhetens tilgang på kyst og naturområder.

Friluftsliv og folkehelse

Inaktivitet og psykiske plager er vår tids største folkesykdommer. Opphold- og fysisk aktivitet i naturen fører til bedre folkehelse, både fysisk og mentalt⁵. Friluftsliv gjennom turgåing, fiske, jakt og annen høsting er lavterskeltiltak som det er enkelt å tilrettelegge for. Vi ønsker at følgende punkter inkluderes i programarbeidet:

- Vise politisk vilje til å følge opp nasjonale føringer om økt aktivitet for alle.
- Bevilge midler til tiltak som kan øke aktiviteten innen friluftsliv i skolen, både gjennom økt kompetanse hos lærere og arealer for aktivitet.
- Sammenhengende stier/turveier/grønnstrukturer/ferdselsårer må sikres i all planlegging.
- Sikre naturområder for allmenn bruk, særlig i pressområder, f.eks. langs sjøen.
- Bruke friluftsliv som integreringsarena.

Naturverdier

To store kriser preger verden i dag – klimakrisen og naturkrisen. Velfungerende økosystemer, der de fleste arter og økologiske funksjoner er på plass, er en forutsetning for samfunnet. Naturen renses vannet og lufta, produserer oksygen, sikrer pollinering av planter, resirkulerer næring, binder jordsmonnet, lagrer karbon, beskytter mot erosjon og er viktig for overvannshåndtering og flomdemping. Vi ønsker at følgende punkter inkluderes i programarbeidet:

- Langsiktig sikring av naturområder.
- Motvirke tap av biologisk mangfold, sikre leveområder og spredningskorridorer, og sørge for at vi ivaretar økosystemtjenester og høstbare bestander av fisk og vilt.
- Sikre et større perspektiv på arealbruk og ivareta større sammenhengende områder.
- For å sikre god kjemisk og økologisk tilstand i sjø, vann og elver må vanndirektivet følges opp og implementeres i planer.
- Sikre elvedalenes funksjon som korridorer for biologisk mangfold i byggesonen gjennom vern, restaurering, åpning av lukkede vassdrag og bedre sikring av tilstrekkelig brede kantsoner langs vassdragene.

⁴ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/helhetlig-tiltaksplan-for-en-ren-og-rik-oslofjord-med-et-aktivt-friluftsliv/id2842258/>

⁵ https://www.regjeringen.no/no/tema/plan-bygg-og-eiendom/plan_bygningsloven/planlegging/fagtema/friluftsliv/id2913052/?expand=factbox2913167

Frivilligheten: organisasjonsdrift og medvirkning

Frivillige natur- og friluftorganisasjoners kunnskap og engasjement gir forvaltningen og politikerne viktige innspill, opplyser og øker engasjementet i befolkningen og får folk ut i aktivitet. En utfordring for frivillige organisasjoner er at deres arbeid baseres på prosjektmidler.

Dette gjør at mye ressurser går til utarbeidelse av søknader og rapporter – tid som i stedet kunne vært brukt på organisasjonens kjerneaktiviteter. Faste driftsmidler gir trygge rammer for frivillige organisasjoner og kan sikre kontinuitet i tjenestene organisasjonene leverer. Vi ønsker at følgende punkter inkluderes i programarbeidet:

- Tilrettelegge for at organisasjoner lett kan bli kjent med tilskuddsordninger for natur og friluftsliv.
- Videreføre og utvikle driftstilskudd/samarbeidsavtaler med frivilligheten.
- Organisasjoner må få utvikle seg fritt uavhengig av stat og kommune. Mest mulig av frivillig tid må brukes til kjerneaktiviteter. Derfor bør økonomisk støtte vurderes ikke bare til prosjekter, men også til løpende drift og aktiviteter.
- Alle planprosesser må tilrettelegge for deltagelse av frivillige. Eksempler på dette kan være regionale møter på kveldstid, tilstrekkelige høringsfrister og lett tilgjengelig digitale tjenester.

Adrian Mortensen
Koordinator, FNF Oslo
adrian.mortensen@fnf-nett.no
www.fnf-nett.no/oslo